

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΝΟΜΟΤΕΧΝΙΚΗΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΣΧΕΔΙΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΝΟΜΩΝ

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΝΟΜΟΥ

«Ζώα συντροφιάς, αδέσποτα ζώα συντροφιάς και άλλες διατάξεις»

I. Εννοιολογικές διακρίσεις

1. Σύμφωνα με τις διατάξεις του Αστικού Κώδικα, κατά την αντίληψη των συναλλαγών τα ζώα διακρίνονται σε άγρια και μη άγρια. Άγρια είναι όσα δεν επιδέχονται εξουσίαση από άνθρωπο (π.χ. λιοντάρια). Τα μη άγρια είναι ήμερα ή τιθασσευμένα. Τα ήμερα είναι εντεταγμένα στο ανθρώπινο περιβάλλον (π.χ. σκυλιά), τα τιθασσευμένα, αν και έχουν άγρια φύση, διαβιώνουν υπό τη φροντίδα του ανθρώπου και, κινούμενα ελεύθερα, επιστρέφουν συνήθως στους χώρους διαμονής τους (για τις διακρίσεις αυτές βλ. Φίλιο, Εμπράγματο δίκαιο Ι [2000] σ. 166-167). Τα ζώα διακρίνονται επίσης σε όσα ανήκουν στην κυριότητα ορισμένου προσώπου και στα αδέσποτα. Αδέσποτα είναι τα άγρια ζώα που βρίσκονται στη φυσική τους ελευθερία (1077 εδ. 1 ΑΚ), αυτά που απέκτησαν ξανά την ελευθερία τους (1077 εδ. 3 ΑΚ) και τα τιθασσευμένα, αν χάσουν τη συνήθεια της επιστροφής (1077 εδ. 4 ΑΚ). Δεν είναι αδέσποτα τα άγρια ζώα, που βρίσκονται σε περίφρακτο χώρο (1077 εδ. 2 ΑΚ).

2. Συναφείς εννοιολογικές διακρίσεις επιχειρούνται και στο υπό ψήφιση Νοχ. Τα ζώα συντροφιάς, είτε ανήκουν στην κυριότητα κάποιου (1 α Νοχ) είτε είναι αδέσποτα (1 β Νοχ), είναι μη άγρια ή τιθασσευμένα. Εξ άλλου, ως επικίνδυνο ζώο συντροφιάς ορίζεται αυτό που εκδηλώνει έντονα επιθετική συμπεριφορά προς τον άνθρωπο και τα άλλα ζώα. Τα επικίνδυνα αυτά ζώα δεν ανήκουν στην κατηγορία των αγρίων. Το άγριο ζώο από τη φύση του διαφεύγει την εξουσίαση εκ μέρους του ανθρώπου, ενώ το επικίνδυνο ζώο είναι προφανώς μη άγριο, και ειδικότερα ήμερο, εκδηλώνει όμως εξαιρετική επιθετική συμπεριφορά.

2

II. Ευθύνη ιδιοκτήτη ή συνοδού σκύλου

3. Οι διατάξεις του άρθρου 924 ΑΚ καθιερώνουν γνήσια αντικειμενική ευθύνη του κατόχου για ζημίες που προκάλεσε σε τρίτο μη κατοικίδιο ζώο (εδ. 1) Η για ζημίες που έγιναν από κατοικίδιο ζώο, ο κάτοχός του δεν ευθύνεται αν αποδείξει ότι δεν τον βαρύνει κανένα πταίσμα ως προς τη φύλαξη και την εποπτεία του ζώου. Ως κάτοχος του ζώου θεωρείται αυτός που το χρησιμοποιεί ή το εκμεταλλεύεται οικονομικά όχι απλώς παροδικά αλλά για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα. Η κατοχή νοείται δηλαδή εν προκειμένω όχι με νομική αλλά με πραγματική έννοια (Ζέπος, Ενοχικόν δίκαιον. Ειδικόν μέρος, β' έκδ. [1965] σ. 798).

4. Σύμφωνα εξ άλλου με το άρθρο 2 παρ. 5 Νσχ, ο ιδιοκτήτης ή ο συνοδός του σκύλου ευθύνεται για βλάβη ή ζημία που προκαλείται από τον σκύλο σε ανθρώπους ή ζώα κατά παρέκκλιση των διατάξεων του άρθρου 924 ΑΚ. Η διάταξη προβλέπει για την ευθύνη που προκαλείται ειδικώς από σκύλο. Για την ευθύνη από ζημία που τυχόν προκαλούν σε τρίτους άλλα μη αδέσποτα ζώα συντροφιάς ισχύουν επομένως οι ρυθμίσεις του άρθρου 924 ΑΚ. Η προτεινόμενη διάταξη δεν διευκρινίζει το περιεχόμενο της εισαγόμενης παρέκκλισης από το άρθρο 924 ΑΚ ειδικώς για τη ζημία που προκαλείται από σκύλο. Προφανώς καθίσταται αμιγώς αντικειμενική η ευθύνη του ιδιοκτήτη ή του συνοδού του σκύλου, ο οποίος έτσι δεν απαλλάσσεται αν αποδείξει ότι δεν τον βαρύνει πταίσμα ως προς την εποπτεία του ζώου. Αξίζει να σημειωθεί ότι και στη θεωρία έχει ήδη τονισθεί ότι γενικώς η αντικειμενική θεμελίωση της ευθύνης του κατόχου ζώου είναι προτιμότερη και ανταποκρίνεται καλύτερα προς τους κινδύνους που αναλαμβάνει όποιος θέτει υπό την κυριότητα ή κατοχή του ζώο (Ζέπος, όπ.π., σ. 798).

Αθήνα, 27 Ιουνίου 2003

Ο εισηγητής

Στέλιος Ν. Κουσουλής

Επικ. καθηγητής Νομικής Σχολής Παν/μίου Αθηνών

Ο προϊστάμενος της Α' Διεύθυνσης

Αντώνης Παντελής

Καθηγητής Παν/μίου Αθηνών

Για το Επιστημονικό Συμβούλιο

Ο πρόεδρος

Καθηγητής Κώστας Μαυριάς